

Po deželici naši

ŠmarRji poromali med kozjanske gričke 18.10.2025

Oktober, osrednji jesenski mesec nam postreže z mnogimi lepotami, nežnostmi in včasih tudi otožno deževnimi dnevi. To je tudi mesec, ko se vinske gorice obarvajo v zlato rumeno barvo, macesni v naših gorskih višinah pa to jesensko pravljico ponesejo v neskončnost. To pa je tudi mesec, ko romarji počasi pospravljamo pohodno garderobo. A ni je še konec, saj prav ta mesec ponuja prijeten skorajšnji zaključek sezone romanj. Le še novembrska Planina nad Horjulom nas čaka. Letos smo se na predzadnje romanje podali tja med kozjanske gričke, v Šmarje pri Jelšah. Res doživeto romanje.

Jesenska jutra so še dolgo temna, posebej, če gre za uro okoli 6h zjutraj. Meglen pogled skozi avtomobilska stekla, pa listna preproga na tleh opozarjata, da je treba na cesti še posebej biti pozoren. To je bilo potrebno upoštevati. Jesensko romanje medse povabi tudi tiste, ki ne zmorejo predolge hoje, saj se na izhodišče podamo z avtobusom. Tako čas med vožnjo lahko izkoristimo za klepet ali kratko dozico spanja zaradi zgodnje ure. Že malo pred šesto smo se zbrali v farni cerkvi svetega Martina v Žireh. Vedno dobrovoljni župnik Andrej nas je z njemu vedno značilnim nasmeškom na obrazu sprejel in nas blagoslovil in namenil nekaj spodbudnih besed. Tako zna le on, preprosto lepo. Svoj lonček besed sta romarjem namenila tudi božjepotnik Matjaž in vodja romanja Sebastijan. Na parkirišču nas je že čakal avtobus, posedli smo se in dan se je lepo in poln pričakovanja lahko začel. Do Ljubljane se nam je pridružilo še enajst romarjev, tako, da nas je bilo skupno kar nekaj čez trideset. Noč se je počasi poslavljal, dan je premagal temo, le meglice so vztrajale. A vreme je drugotnega pomena, če je vzdušje pravo. Za delček letga sta poskrbela tudi Matjaž in Sebastijan, ki sta s svojimi darovi iz nahrbtnika dodala kanček dobre volje. Na Lukovici je bila na vrsti kavica in kak priboljšek, tako, da smo malce razgibali svoje kosti in mišice, nakar je sledila vožnja do Sladke Gore. Na klancu smo že od daleč opazovali prekrasno baročno mojstrovino, sladkogorsko cerkev Čudodelne Matere Božje in svete Marjete. Pri cerkvi smo izstopili iz avtobusa in nadaljevali pot v njeno notranjost. Tam nas je že pričakal župnik Damjan Ratajc. Ob vstopu v cerkev, nas je navdušila njena izjemna notranjost. Toliko lepote in bogate dediščine ne vidiš daleč naokoli. Freske in bogato okrašeni oltarji pustijo človeka odprtih ust, oči pa se ne morejo naužiti lepote, toliko je je. Pet oltarjev, strop in stene pa polne fresk, med katerimi ne moremo zgrešiti Marijine podobe, h kateri so se zatekali mnogi ljudje s svojimi prošnjami. Vidimo pa lahko tudi fresko na kateri je upodobljen slikar Franc Jelovšek, avtor poslikave. Župnik Damjan nas je z besedo popeljal v zgodovino te prelepe cerkve in nas pustil navdušene. Ko smo zapuščali cerkev, nam je obljubil, da se tega dne še vidimo na našem cilju na Kalvariji. Sonce je že poslalo svojo jesensko poezijo z neba in pot smo peš nadaljevali proti Šmarju pri Jelšah. Jesenska paleta barv med grički je risala res najlepše mogoče slike. O, kako bogastvo skriva vsak letni čas! Lahkotna pot, malce gor, malce dol, vmes pa čas za malico iz nahrbtnika. To je bilo za sobotno dopoldne imenitna sprostitev. Klepetanje o tem in onem, pa seveda vse začinjeno s smehom, razpoloženjem in pot je minevala hitro, skoraj prehitro. Pogledi z vrha vzpetin so se širili daleč naokoli. Rahle meglice so morda kak vrh naredile malce skrivnosten, a zato nič manj lep. Šmarje pri Jelšah so lep, ravno prav velik kraj z bogato kulturno dediščino. Eno izmed teh smo si tudi ogledali. To je bil Muzej baroka. Prijazna kustosinja nas je z besedo popeljala v zgodovino stavbe, ki je nekoč bila občinsko poslopje. Kar 45 originalnih kipov je na ogled, vzeti iz kapelic, ki stojijo na pobočju Kalvarije. Kipi so na dosegu roke, stojijo med nami, nekateri so le v posameznih delih, ker so se le tako ohranili. Zanimiva zbirka, vredna ogleda. Po ogledu Muzej baroka je sledil še zadnji, morda najbolj doživet del našega romanja. To je bil vzpon na Kalvarijo. Štirinajst kapelic, postavljenih ob serpentinasti poti do cerkvice svetega Roka je dal zgraditi župnik Matej Vrečer. Kapelice, njihova notranjost, prikazujejo žalostne dele rožnega venca, torej Kristusovo trpljenje. Božjepotnik Matjaž je ob vsaki kapelici prebral kratek odlomek. Kot zaključek pa je kapelica z 28 svetimi stopnicami in Božjim grobom. Na vrhu pa kraljuje cerkev svetega Roka. Zgrajena je bila na mestu, kjer je prej stala kapelica, ki so jo zgradili v času, ko je tu morila kuga. Z darovi vernikov so zgradili čarobno lepo cerkev in jo posvetili sv. Roku kot zavetniku in priprošnjiku zoper

kugo. Cerkevna zunanost je v gotskem stilu in ne daje vtisa, da bi bila nekaj posebnega. Očarani pa smo bili, ko smo vstopili v notranjost. Izjemno bogate poslikave in kipi so vsekakor nekaj prelepega. Baročno in rokokojsko razigranost začutiš na vsakem koraku. V cerkvi nas je ponovno sprejel župnik Damjan in daroval sveto mašo. Deležni smo bili tudi nekaj besed o sami cerkvi in njeni zgodovini. Ob koncu pa smo se poslovili od prijaznega gospoda župnika, se zahvalili in odpravili proti avtobusu, ki nas je že čakal. Odpeljali smo se do gostilne Krpan na kosilo. Okusno kosilo in kozarček osvežitve, sproščen pogovor o doživetem dnevu je bil še zadnje poglavje pred odhodom domov.

Vožnja je marsikateremu romarju ponudila čas za malce počitka, nekaterim celo kako minuto spanca, večini pa priložnost za strnjavanje vtisov. V nečem smo si bili prav gotovo enaki - bilo je preprosto lepo. Še enkrat smo dokazali, kako znamo biti kot ena složna družina. Združila nas je molitev, pogovor, sveta maša in naše romarsko srce. Tu ni prostora za nič slabega, tu je doma pozitiven duh, prijateljstvo in složnost. Biti del take skupnosti je privilegij. V Ljubljani se je od nas poslovila peščica romarjev, ki bodo nekoč morda člani ŠmaRjev, v Škofji Loki pa so nasvidenje rekli še Branko, Marta, Martina, Franci in Marjan. Večerni mrak se je spuščal, ko smo se bližali Žirem. Spet je bil za nami en lep, polno doživet dan. Sebastjan in Matjaž sta spet izbrala en lep kotiček naše Slovenije. Hvala jima lahko izrečemo, pa naj njuni roki na zemljevidu spet poiščeta kak zanimiv košček domovine. Avseniki bi zapeli: Slovenija, od kod lepote tvoje. Mi pa b dodali: Tisti od zgoraj nam je namenil najlepši košček sveta. ŠmaRji pa že čakamo mesec november, ki bo poln dogodkov, osrednji pa bo izid zbornika ob 25-letnici društva. Pohodniki pa se srečamo na zadnjem našem letošnjem romanju na Planino nad Horjulom k Svetemu Andreju. Pridružite se nam, veseli vas bomo.

Žiri, november 2025

zapisala: ,Metka Bogataj

Foto Matjaž in Urška